

Торайғыров университетінің
ҒЫЛЫМИ ЖУРНАЛЫ

НАУЧНЫЙ ЖУРНАЛ
Торайғыров университета

**ТОРАЙҒЫРОВ
УНИВЕРСИТЕТІНІҢ
ХАБАРШЫСЫ**

Филологиялық сериясы
1997 жылдан бастап шығады

**ВЕСТНИК
ТОРАЙҒЫРОВ
УНИВЕРСИТЕТА**

Филологическая серия
Издается с 1997 года

ISSN 2710-3528

№ 1 (2022)

Павлодар

**НАУЧНЫЙ ЖУРНАЛ
ТОРАЙГЫРОВ УНИВЕРСИТЕТА**

Филологическая серия

выходит 4 раза в год

СВИДЕТЕЛЬСТВО

О постановке на переучет периодического печатного издания,
информационного агентства и сетевого издания

№ KZ30VPY00029268

выдано

Министерством информации и общественного развития
Республики Казахстан

Тематическая направленность

публикация материалов в области филологии

Подписной индекс – 76132

<https://doi.org/10.48081/DFDR9992>

Бас редакторы – главный редактор

Жусупов Н. К.

д.ф.н., профессор

Заместитель главного редактора

Анессова А. Ж., *доктор PhD*

Ответственный секретарь

Уайханова М. А., *доктор PhD*

Редакция алқасы – Редакционная коллегия

Дементьев В. В., *д.ф.н., профессор (Российская Федерация)*

Еспенбетов А. С., *д.ф.н., профессор*

Трушев А. К., *д.ф.н., профессор*

Маслова В. А., *д.ф.н., профессор (Белоруссия)*

Пименова М. В., *д.ф.н., профессор (Российская Федерация)*

Баратова М. Н., *д.ф.н., профессор*

Аймухамбет Ж. А., *д.ф.н., профессор*

Шапауов Ә. Қ., *к.ф.н., профессор*

Шокубаева З. Ж., *технический редактор*

За достоверность материалов и рекламы ответственность несут авторы и рекламодатели

Редакция оставляет за собой право на отклонение материалов

При использовании материалов журнала ссылка на «Вестник Торайгыров университета» обязательна

<https://doi.org/10.48081/EXUG3575>

***З. А. Кемелбекова¹, Г. О. Сейдалиева², Д. Б. Исмаилова³**

^{1,2,3}Абай атындағы қазақ ұлттық педагогикалық университеті,
Қазақстан Республикасы, Алматы қ.

ШЕТТІЛДІК БІЛІМ БЕРУДЕ ИНТЕРБЕЛСЕНДІ «ДЕБАТ» ТЕХНОЛОГИЯСЫН ҚОЛДАНУ ЕРЕКШЕЛІКТЕРІ

Мақалада ағылшын тілі сабағында интербелсенді «Дебат» технологиясын қолдану мәселесі қарастырылады. Білім беруді жаңартудың заманауи тәсілдері «Дебат» технологиясын құзыреттілікті қалыптастырудың тиімді технологиясы ретінде қарастыруға мүмкіндік береді. «Дебат» технологиясы – бұл ағымдағы қоғамдық-саяси оқиғаларды талдау, өзекті мәселеге назар аудару, ақпаратты жинау және өңдеу, осы мәселе бойынша көзқарасын білдіру және оны қорғау, топта өзара әрекетті ұйымдастыру қабілеттеріне негізделген білім беру стратегиясы.

Авторлар «Дебат» технологиясының түрлерін, форматтары мен кезеңдерін сипаттайды. Дебат кезінде мұғалімдер мен студенттерде кездесетін қиындықтарды алдын алудың тиімді жолдарын көрсетеді. «Дебат» технологиясын шеттілдік білім беруде қолданудың тиімділігі және студенттердің ағылшын тілін үйренуге деген ынтасы мен қызығушылығын арттыруға тигізетін әсері сөз етіледі. Дебат студенттерде сөйлеу әрекетінің төрт түрі тыңдалым, айтылым, оқылым және жазылымның дағдыларын қалыптастырады. Дебаттар студенттердің шеттілдік қарым-қатынас құзіретін қалыптастырады, көпшілік алдында сөйлеу дағдыларын дамытады, сондай-ақ шетел тілін үйренуге деген ынтасын арттыруға ықпал етеді. Авторлар ағылшын тілі сабағында дебаттарды қолдану студенттерді алдын-ала кезең-кезеңмен дайындауды қажет етеді деген қорытындыға келді.

Кілтті сөздер: «Дебат» технологиясы, шетел тілін оқыту, дебат түрлері, дебат кезеңдері, коммуникативті құзыреттілік.

Кіріспе

Ресми түрде, дебат ежелгі Грекияда демократия институтының бір бөлігі ретінде пайда болды. Бастапқыда саясаткерлер ұсынылған заңдардың

артықшылықтары мен кемшіліктерін талқылады. Азаматтар өздерін қорғау үшін дебатты қолданды. Римдіктер гректер бастаған дәстүрді ұстанды. Дебат өнері Еуропада және Солтүстік Америкада демократияның дамуымен қатар жаңа серпін алды. 19 ғасырдың ортасында дебаттар тек парламенттік емес, сонымен қатар университет аудиториясында танымал болды. Америка Құрама Штаттары мен Ұлыбритания сынды алдыңғы қатарлы мемлекеттердің жоғары оқу орындарында дебат үйірмелері құрылды.

Ресейлік ғалым В.И.Куприянова дебаттарды сабақтың мақсаты мен міндетіне байланысты келесідей топқа жіктейді:

«Классикалық дебаттар». Бұл үш қатысушыдан тұратын екі команда қатысатын формат, ал қалған студенттер «рецензенттер» немесе төрешілер болады.

«Экспресс-дебат». Дебаттың бұл түрінде бағдарлау мен дайындық кезеңі минимумға дейін сақталады. Дайындық тікелей сабақта оқулық материалына сәйкес жүзеге асырылады. Дебат форматын қолданудың бұл түрін «кері байланыс» элементі, оқу материалын нығайту немесе танымдық белсенділікті арттыру формасы ретінде қарастыруға болады.

«Өзгертілген еркін дебат». Мысалы, оқытушының рөлі өзгереді [1, 2].

Дебат форматының жекелеген элементтері немесе дебаттар қолданылады, онда ережелерге кейбір өзгерістер енгізуге болады [3, 53].

Дебат рефлексивті іс-әрекеттің негізін құрайтын, белсенді өмірлік ұстанымға ие, сыни тұрғыдан ойлауға қабілетті жаңа үлгідегі ұрпақ қалыптастырудың интербелсенді технологиясы студенттердің төмендегі дағдыларын дамытады:

1) жалпы мәдени дүниетанымның кеңеюі:

- гуманитарлық және әлеуметтік ғылым салаларына қатысты білімді байыту;

- оқуға деген қызығушылықты дамыту мен қалыптастыру;

- ғылыми, ғылыми-көпшілік, көркем шығармаларды оқуға деген ынтаны қалыптастыру.

2) интеллектуалды қабілеттерді дамыту: сыни тұрғыдан ойлауды қалыптастыру, құбылыстар арасында логикалық байланыс орната білу;

- әр түрлі идеялар мен оқиғаларды талдау, негізделген қорытындылар жасау, дәлелдер тізбегін құру мүмкіндігі;

- фактілер мен көзқарастарды ажырата білу, қателіктерді, фальсификация мен стереотиптерді анықтау, алынған ақпаратты талдау мүмкіндігі;

- проблеманың мәніне шоғырлану мүмкіндігі.

3) Зерттеушілік және ұйымдастырушылық қабілеттерін дамыту:

- әртүрлі дереккөздерден материалдар жинау және талдау,

- оларды нақты тарихи жағдайда қарастыра отырып, сыни тұрғыдан қарау;

- дәлелдеудің әртүрлі әдістерін және сенімді тарихи фактілерді қолдана отырып, тұжырымдардың, бағалардың дұрыстығын негіздеу.

4) Шығармашылық қабілеттерді дамыту:

- мәселеге жаңаша көзқараспен қарау, оны шешудің дәстүрлі емес тәсілдерін қолдануға ұмтылу, таныс құбылыстардан жана, ерекше нәрсені көре білу;

- ойлаудың икемділігі мен өнімділігі, жылдам жауап беру; басқа адамдардың шығармашылығын бағалау мүмкіндігі.

5) Қарым-қатынас жасау дағдыларын дамыту:

- әңгімелесушіні тыңдай және тыңдай білу;

- басқа адамдарға жанашырлық пен ынтымақтастықты көрсету, тарихи тәжірибені түсіну және түсінушілікпен қабылдау мүмкіндігі;

- әртүрлі көзқарастарға, әртүрлі көзқарастарға төзімділік;

- топта жұмыс істеу қабілеті.

6) шешендік өнерді дамыту:

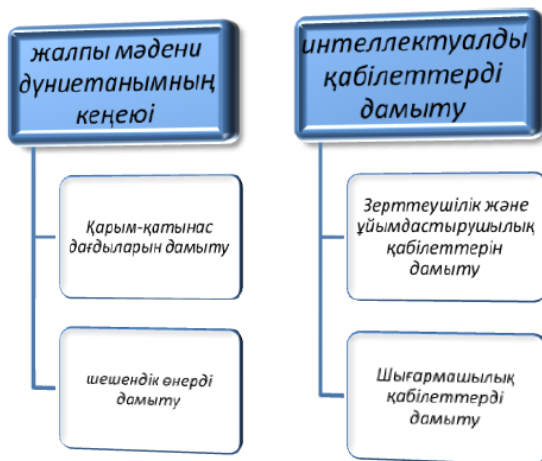
- көпшілік алдында сөйлеу шеберлігі;

- өзіне деген сенімділік;

- өз ойларын ауызша және жазбаша түрде айқын жеткізе білу;

- интонациямен, ыммен, мимикамен тыңдаушыларды тарту мүмкіндігі

[4, 55].

Сурет 1 – «Дебат технологиясының интерактивтілігі»

Материалдар мен әдістер

Зерттеудің әдіснамалық негізін интерактивті «Дебат» технологияларын шеттілдік білім беру үрдісінде қолдануға арнап жазылған әйгілі әдіскер-ғалымдардың, атап айтқанда С. Пуйман, И. Зимняя, А. Мэлджерс, А. Линарес, Т. Мортон, Р. Викаттер, С. Реез-Видал, Д. Вольф, О. Коршунова, Д. Шамсутдинова, А. Харунжев, Н. Малофеев, Н. Шматконың еңбектері құрайды.

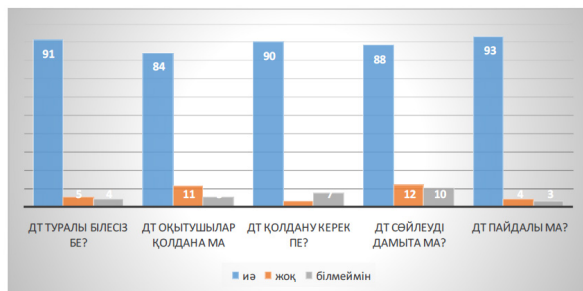
Зерттеу жұмысының барысында отандық және шетелдік ғалымдардың әдебиеттерін саралау бойынша салыстыру, бақылау, талдау, тұжырымдау, сараптау сынды ғылыми зерттеу әдістері қолданылды. Зерттеу материалы ретінде «English File» ағылшын тілі оқулығы алынды.

Зерттеу нәтижелерін сараптауда Абай атындағы ҚазҰПУ-нің 2 курс студенттері мен ағылшын тілі оқытушыларынан сауалнама жүргізілді. Сауалнамаға 47 студент және 10 оқытушы қатысты.

Нәтижелер және талқылау

Біріншіден, зерттеу сауалнама арқылы алынған деректердің сандық және сапалық талдауларының жиынтығына негізделеді.

Сауалнама нәтижесі бойынша студенттер 1-ші «Дебат» технологиясы туралы білесіз бе? деген сұрақ бойынша 91 % – «иә», 5 – «жоқ» деп жауап берсе, 4 % – «жауап бере алмаймын» деп жауап берді. «Дебат» технологиясын оқытушылар қолдана ма? – деген сұраққа 84 % – қолданады; 11 % – қолданбайды; 5 % – жауап бере алмады. «Дебат» технологиясын қолдану керек деп ойлайсыз ба? деген сауалға 90 % «қолдану керек»; 3% – «керек емес»; 7 % «жауап бере алмаймын» деп жауап берді. Дебат технологиясын қашан қолданған жөн? деген сауалға 88 % – «иә»; 2 % – «жоқ»; 10 % – «білмеймін» жауап берді. «Дебат» технологиясы пайдалы ма? Сұрағына 93% – «иә»; 4 % – «жоқ»; 3 % – «білмеймін» деп жауап берді. Алынған нәтижелерге сәйкес, «Дебат» технологиясы ағылшын тілі сабағында жиі қолданысқа ие екені мәлім болды.

Сурет 2 – «Дебат» технологиясының шетел тілі сабағында қолданылуы

Екіншіден, біз ағылшын тілі сабағында дебат өткізу кезінде оқытушылар мен студенттер тарапынан едәуір әдістемелік кемшіліктер де байқадық.

Ең алдымен дебат технологиясының түрлерін, форматтары мен кезеңдерін сипаттап өтейік.

Дебат форматтары.

- дебат тақырыбын таңдағанда тіл үйренушілердің жас рекшеліктері ескеріледі;

- екі топтың қатысуы, пікірді жақтаушылар (Proposers) мен қарсыластар (Opposers) [5, 95].

- дебатқа қатысушылар алдын-ала дебат кезіндегі рөлдері мен регламентпен танысады;

- қатысушылар өз ойынынан бұрын бір-бірімен кеңесу үшін 5 минуттық уақытты алуға құқылы (уақытты бөліп-бөліп немесе бірден пайдалануға болады);

- рөлдер мен ережелер алдын-ала анықталады;

- дебат регламентінің сақталуын таймкипер қадағалайды. Таймкипер спикерлерге сөз сөйлеу немесе тайм-аут аяқталғанға дейін қанша уақыт қалғанын көрсетеді;

- дебатты төрешілер алқасы бағалайды, яғни қай топтың дәлелдері мен дәлелдеу әдісі сенімді болғанын анықтайды;

Дебат кезеңдері.

Шетел тіліндегі дебат технологиясын ұйымдастыру үш кезеңнен тұруы мүмкін.

1 (Кіріспе кезең). Алғашқы спикерлер сөйлейді, сұрақтар қойылмайды. Әр спикерге белгіленген уақыт екі минутты құрайды.

2 (Сұрақ-жауап кезеңі). Екінші спикерлер сөз алады. Раундтың ұзақтығы - 15 минут.

3 (Қорытынды кезең). Үшінші спикерлер екі минут ішінде қорытынды сөз сөйлейді [6].

Кез-келген дебаттың алғашқы қадамы - тақырыпты тұжырымдау. Бұл оңай мәселе емес. Дебат тақырыбы студенттерге қызық болу керек. Студенттерге тақырыпты таңдау мен талқылау мүмкіндігін беру керек [7, 448].

Зерттеу барысында студенттерде туындаған қиындықтарды атап айтсақ:

- студенттердің дебаттың құрылымын түсінбеуі;

- дебат өткізу процедурасы (дебаттың өту ережесі, сұрақтар қою, сөйлеу реті);

- студенттердің тілдік клишелерді білмеуі (дебатты қалай бастау, аяқтау қорытындылау керектігі, қарсыласпен келісу, келіспеу, қарсы аргумент айту т.б.);

- тақырып бойынша сөздік қордың жетіспеуі мен грамматикалық ақаулықтар.

Бұл қиындықтарды жеңу үшін оқытушы алдын-ала студенттермен тақырып бойынша дебат жүргізу кезінде қажет болатын лексика мен грамматиканы пысықтау қажет. Дебатты алдын-ала дайындық жаттығуларынсыз өткізу қиын процесс. Дебат күрделі технология оны ұйымдастыру оқытушыға тыңғылықты дайындықты қажет етеді. Сұрақтарды дұрыс тұжырымдай білу және оларға шебер жауап беру қабілеті көп жағдайда дебаттың тиімділігін анықтайды және қатысушылардың маңызды дағдыларының бірі болып табылады. Дұрыс қойылған сұрақ дегеніміз:

- қарсыластың көзқарасын нақтылау;
- талқыланатын мәселеге оның қатынасын жақсырақ түсіну;
- қарсылас дәлелдерінің мәнін төмендету;
- теріске шығару.

Сонымен бірге дәлелді және нақты жауап дебаттың өзіндік позициясын нығайтады. Ұсынылған тезистің дәлелдемесін күшейтеді және оның командасының стратегиясына үлкен зиян келтіруге жол бермейді [8, 102].

Аталған қиындықтар мен тілдік кедергіні жеңу үшін төмендегі жаттығуларды ұсынамыз. Мысал ретінде «Modern manners» тақырыбын келтіреміз.

Activity 1 – Brainstorming

Бірінші кезеңде қазіргі кездегі мобильдік телефондардың функцияларына тоқталып, мобильдік телефонның не үшін қажеттілігі туралы студенттерге сұрақтар қойылды:

Name all the functions of your mobile phones?

Calling friends, people and etc.,

Sending a message;

Using alarm clock;

Using the internet;

Using calculators,

Using calendars;

Sending photos;

Taking photos and videos....

Activity 2 – Group work

Using maps;

Using dictionaries;

Watching films;

Using whatsapp;

Do you know any person who hasn't a mobile phone?

Grandparents

Can you live without your mobile phones?

Activity 3 Discussion: Use the questionnaire to interview another student (who has a mobile phone). Ask for more information.

1 Mobile phone questionnaire

What makes your mobile?

How long have you had your mobile?

...sent a text to the wrong person...forgotten to turn your phone off with embarrassing consequences

Activity 4 Debate about the video

Listen to five people talking about things that annoy them about mobiles.

Match the speakers with what they say.

Who...?

A) says talking on your mobile can be dangerous

B) complains about people who are very impatient to use their mobiles

C) complains about people using mobile on social occasions

D) hates having to listen to other people's conversations

E) complains about people who interrupt a conversation to answer the phone

Activity 5 Pair work: Match the answers

1 You shouldn't answer the phone if you're talking to a shop assistant.

2 You have to switch off your mobile when you fly.

3 You mustn't use your phone until you get off the plane.

4 You don't have to shout the other person can hear you.

5 You should talk really quietly if you are in a public place.

A) You don't need to do this. It isn't necessary.

B) Don't do this. It isn't allowed/permitted.

C) Do this because it's a rule or the law.

D) I think it's a bad thing to do this.

E) I think it's good thing to do this.

Activity 6 Discussion. Manners or the law?

1 Play noisy games on a mobile phone in public.

2 Send text messages when your car is stopped a traffic lights.

3 Switch off your mobile on public transport.

4 Switch off your phone in class.

5 Talk loudly on a mobile on public transport.

6 Use a hand-held mobile while driving a car.

7 Make very personal calls in public.

8 Use your mobile at a petrol station.

Жалпы дебат технологиясы кезінде рөлдік ойындардың орны ерекше болды. Себебі ойын студенттердің бір бірімен, мұғаліммен әрекеттесуге деген талпынысын жандандырады және әңгімелесу барысында теңдік шартын

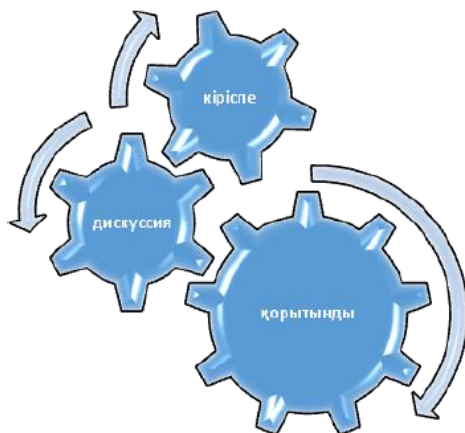
тудыру арқылы мұғалім мен оқушы арасындағы дәстүрлі кедергіні жояды. Рөлдік ойындар өз өзіне сенімсіз, ұялшақ студенттерге сөйлеу арқылы сенімсіздік кедергісін жоюға көмектеседі [9, 37]. Рөлдік ойын арқылы студенттер әңгімені бастау, оған ілесу, қолдау, әңгімелесушінің сөзін бөлу, оның ойымен келісу немесе келіспеу, сұрақтар қою сияқты қарым-қатынас элементтерін меңгерді. Төменде рөлдік ойынға мысал келтіреміз.

Role play. Your foreign friend is staying with you. Unfortunately, you will be busy all day tomorrow so you will not be able to spend the day with him/her. Discuss with your guest (the examiner) about what he/she could do. Include the following:

- explain the situation and apologise;
- give advice how to spend the day;
- suggest a place where to eat;
- how to contact you in case your guest needs some help [10, 244].

Дебат студенттердің келесі дағдыларын қалыптастыруға мүмкіндік береді:

- сыни тұрғыдан ойлау: талқыланған ойды тұжырымдау, анықтау, дәлелдеу және талдау; рационалды, рефлексиялық, шығармашылық ойлау
- зерттеушілік дағдылар: келтірілген аргументтерді дәлелдеу үшін түрлі ақпарат көздерімен жұмыс істеу, өз ұстанымын қалыптастыру және қорғай білу;
- қарым-қатынас жасау: көпшілік алдында сөйлеу, полемика, тыңдалым және жазылым дағдылары;
- әлеуметтік және ұйымдастырушылық қабілеттер: диалог құру дағдылары, командада жұмыс жасау, төзімділік, жанжалды шешу, өзіне сенімділік, көшбасшылық қасиеттер.

Сурет 3 – «Дебат» технологиясын ұйымдастыру кезендері

Қорытынды

Заманауи білім беру жүйесінде жеке тұлғаға бағытталған, яғни оқушының өзін-өзі көрсетуі, сыртқы ортамен белсенді араласуға көмектесетін технологияларды қолдану басты назарда болып отыр. Осындай технологиялардың бірі – «Дебат» технологиясы. Алайда оқытушылар «Дебат» технологиясын дайындауға көп уақыттың қажет етуіне байланысты оқыту барысында өте сирек қолданады.

Шетілдік білім берудің негізгі міндеттерінің бірі - студенттердің шетел тілінде кәсіби қарым-қатынас жасай білу құзыретін қалыптастыру болып табылады, атап айтқанда көпшілік алдында сөйлеу дағдысы. Тілді үйренуші студенттер ағылшын тілінде сөйлеуге қорқады. Оның негізгі себебі – тілдік ортаның болмауы. Ағылшын тілі сабағында «Дебат» технологиясын қолдану студенттердің қорқынышын сейілететін, олардың ағылшын тілінде еркін сөйлеу дағдылары мен сөздік қорын жақсартуға көмектеседі.

Шетел тілінде көпшілік алдында сөйлеу лингвистикалық және психологиялық тұрғыдан өте күрделі процесс екені бәрімізге мәлім. Сондықтан бұл дағдыны қалыптастыру үшін ағылшын тілі сабағында дебат технологиясын қолдану тиімді болып табылады. Дебат студенттерде сөйлеу әрекетінің төрт түрі тыңдалым, айтылым, оқылым және жазылымның дағдыларын қалыптастырады.

Дебат оқытудың ұжымдық әдісі болып табылады. Дебатты дайындау студенттер мен оқытушылар арасындағы тұрақты диалогта өтеді.

Қорыта келгенде, дебат студенттерге тұжырымдама жасау мен аргументтерді талдауға, өз көзқарастарын қорғауға, қарсыластарды сендіруіне мүмкіндік береді.

Пайдаланған деректер тізімі

1 **Куприянова, В. И., Назаров, А. И.** «Дебаты»: от теории к практике: руководство – Хабаровск : Изд-во ДВАГС, 2009. – 101 с.

2 Использование технологии «Дебаты» в преподавании учебных предметов на профильном уровне и элективных учебных предметов: сб. статей [Текст] / сост. А.Н. Логинова. – Ярославль : ИРО, 2007. – 32 с.

3 **Колеченко, А. К.** Энциклопедия педагогических технологий – СПб. : КАРО, 2002. – 53 с.

4 **Кульневич, С. В.** Совсем необычный урок, ИПК – Ростов, 2001. – 55 с.

5 **Светенко, Т. В.** Формирование методологической компетентности студентов младших курсов в спецкурсе «Дебаты» [Текст] // Материалы научно-методической конференции «Инновационные технологии в вузе». – Псков : ПГПИ, 1999. – С. 95-96.

6 Дебаты : проблемы, исследования и перспективы. Сборник. / Педагогический центр «Эксперимент» – Рига, 2012. – [Электронный ресурс] – Режим доступа: http://experiment.lv/rus/biblio/debate/3_murzalinova.htm.

7 **Поппер, К. Р.** Открытое общество и его враги. – М., 1992. – 448 с.

8 **Селевко, Г. К.** Современные образовательные технологии – М., 1998. – 102 с.

9 **Чапаева, Л. Г.** Технология «Дебаты» в образовательном становлении будущих специалистов. – Оренбург : ГОУ ОГУ, 2008. – 37 с.

10 **Сейранян, М. Ю.** Конфликтный дискурс и его просодический строй: монография / М. Ю. Сейранян – М. : МПГУ, 2016. – 244 с.

References

1 **Kupriyanova, V. I. Nazarov A. I.** «Debaty» : ot teorii k praktike: rukovodstvo [«Debates» : from theory to practice : a guide] – Khabarovsk : Izdvo DVAGS, 2009. – 101 p.

2 Ispolzovaniye tekhnologii «Debaty» v prepodavanii uchebnykh predmetov na profilnom urovne i elektivnykh uchebnykh predmetov: sb. statey [The use of the «Debate» technology in teaching academic subjects at the profile level and elective academic subjects : collection of articles] [Text] / sost. A. N. Loginova. Yaroslavl : IRO, 2007. – 32 p.

3 **Kolechenko, A. K.** Entsiklopediya pedagogicheskikh tekhnologiy [Encyclopedia of pedagogical technologies] – SPb. : KARO. 2002. – 53 p.

4 **Kulnevich, S. V.** Sovsem neobychnyy urok [A very unusual lesson]. IPK – Rostov, 2001. – 55 p.

5 **Svetenko, T. V.** Formirovaniye metodologicheskoy kompetentnosti studentov mladshikh kursov v spetskurse «Debaty» [Formation of methodological competence of junior students in the special course «Debates»] [Text] // Materialy nauchno-metodicheskoy konferentsii «Innovatsionnyye tekhnologii v vuzе». – Pskov : PGPI. 1999. – P. 95–96.

6 Debaty: problemy. issledovaniya i perspektivy [Debates : problems. research and prospects]. Sbornik. / Pedagogicheskiy tsentr «Eksperiment» – Riga. 2012. – [Electronic resource] – Access mode: http://experiment.lv/rus/biblio/debate/3_murzalinova.htm.

7 **Popper, K. R.** Otkrytoye obshchestvo i ego vragi [Open society and its enemies]. – Moscow, 1992. – 448 p.

8 **Selevko, G. K.** Sovremennyye obrazovatelnyye tekhnologii [Modern educational technologies] – Moscow, 1998. – 102 p.

9 **Chapayeva, L. G.** Tekhnologiya «Debaty» v obrazovatelnom stanovlenii budushchikh spetsialistov [The «Debate» technology in the educational formation of future specialists.] – Orenburg: GOU OGU, 2008. – 37 p.

10 **Seyranyan, M. Yu.** Konfliktnyy diskurs i ego prosodicheskiy stroy : monografiya [Discourse and its prosodic structure: monograph] / M. Yu. Seyranyan // Moscow: MPGU, 2016. – 244 p.

Материал 11.03.22 баспаға түсті.

*З. А. Кемелбекова¹, Г. О. Сейдалиева², Д. Б. Исмаилова³

^{1,2,3}Казахский национальный педагогический университет имени Абая, Республика Казахстан, г. Алматы.

Материал поступил в редакцию 11.03.22.

ОСОБЕННОСТИ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ИНТЕРАКТИВНОЙ ТЕХНОЛОГИИ «ДЕБАТЫ» В ИНОЯЗЫЧНОМ ОБРАЗОВАНИИ

В статье рассматривается проблема применения интерактивной технологии «Дебаты» на уроках английского языка. Современные подходы к модернизации образования позволяют рассматривать технологию «Дебаты» как эффективную технологию формирования компетентности. Технология «Дебатов» – это образовательная стратегия, основанная на умении анализировать текущие общественно-политические события, сосредотачиваться на актуальной проблеме, собирать и обрабатывать информацию, выражать свое мнение по этому вопросу и отстаивать ее во время игры, организации группового взаимодействия.

Авторы описывают виды, форматы и этапы дебатовой технологии, дают эффективные способы предотвращения трудностей, с которыми сталкиваются учителя и студенты во время дебатов. Отмечается эффективность использования технологии дебатов в иноязычном образовании и влияние на повышение мотивации и интереса студентов к изучению английского языка. Дебаты формируют у студентов навыки аудирования, говорения, чтения и письма по четырем видам речевой деятельности. Дебаты формируют у студентов иноязычную коммуникативную компетенцию, развивают навыки публичного выступления, а также способствуют повышению мотивации к изучению иностранного языка. Авторы пришли к выводу, что использования дебатов на уроке

английского языка требует предварительной поэтапной подготовки студентов.

Ключевые слова: технология «Дебаты», обучение иностранному языку, типы дебатов, этапы дебатов, коммуникативная компетенция.

*Z. A. Kemelbekova¹, G. O. Seidalieva², D. B. Ismailova³

^{1,2,3}Abai Kazakh National Pedagogical University,

Republic of Kazakhstan, Almaty.

Material received on 11.03.22.

FEATURES OF USING INTERACTIVE «DEBATE» TECHNOLOGY IN FOREIGN LANGUAGE EDUCATION

The article deals with the problem of using interactive «Debate» technology in teaching English. Modern approaches to modernizing education allow us to consider the debate program as an effective technology for the formation of civic competence. «Debate» technology is an educational strategy based on the ability to analyze current socio-political events, focus on current issues, collect and process information, express their views on this issue and defend it during the game, the organization of group interaction.

The authors describe the types, formats and stages of debate technology, provide effective ways to prevent difficulties faced by teachers and students during debates. The effectiveness of the use of «Debate» technology in foreign language education and the impact on increasing students' motivation and interest in learning English is noted. Debates form students' listening, speaking, reading and writing skills in four types of speech activity. Debates from students' foreign language communicative competence, develop public speaking skills, and also contribute to increasing motivation to learn a foreign language. The authors came to the conclusion that the use of debates in English foreign language classroom requires preliminary steps and preparation of students.

Keywords: «Debate» technology, foreign language teaching, types of debates, stages of debates, communicative competence.

Теруге 11.03.2022 ж. жіберілді. Басуға 31.03.2022 ж. қол қойылды.

Электронды баспа

2,76 МБ RAM

Шартты баспа табағы 14,27. Таралымы 300 дана. Бағасы келісім бойынша.

Компьютерде беттеген: А. К. Темиргалинова

Корректор: А. Р. Омарова

Тапсырыс № 3880

Сдано в набор 11.03.2022 г. Подписано в печать 31.03.2022 г.

Электронное издание

2,76 МБ RAM

Усл. печ. л. 14,27. Тираж 300 экз. Цена договорная.

Компьютерная верстка: А. К. Темиргалинова

Корректор: А. Р. Омарова

Заказ № 3880

«Toraighyrov University» баспасынан басылып шығарылған

Торайғыров университеті

140008, Павлодар қ., Ломов к., 64, 137 каб.

«Toraighyrov University» баспасы

Торайғыров университеті

140008, Павлодар қ., Ломов к., 64, 137 каб.

67-36-69

e-mail: kereku@tou.edu.kz

www.vestnik.tou.edu.kz